

Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци

***развитие на производството,
вноса, износа и продажбите
в България***

Състояние към декември 2018 г.

*Изготвен със съдействието на
Съюза на преработвателите на плодове и зеленчуци (СППЗ)*

гр. София, май 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I . ИКОНОМИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ ПРЕД ЕС-28 И ЕВРОЗОНАТА	8
II . ОСНОВНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ	10
2.1. Брутен вътрешен продукт	11
2.2. Производство	11
2.3. Продажби на дребно	12
2.4. Стокообмен	12
2.5. Чуждестранни инвестиции	13
2.6. Заетост	14
2.7. Заплати и доходи	15
2.8. Международен туризъм	15
2.9. Консолидиран бюджет	15
III . ОСНОВНИ ТЕНДЕНЦИИ В КОНСЕРВНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ	16
3.1. Продукция и оборот	16
3.2. Наети лица и заплати	16
3.3. Чуждестранни преки инвестиции	16
3.4. Производство	16
3.5. Продажби	17
3.6. Външна търговия	17
3.7. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост	18
IV . ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ В СЕКТОРА	19
4.1. Продукция и оборот	19
4.2. Производителност на труда	20
4.3. Наети лица и заплати	20
4.4. Чуждестранни преки инвестиции в сектора	20
V . ПРОИЗВОДСТВО	21
5.1. Предварителни данни 2018 г.	21
5.2. Годишни данни (2013-2017)	22
VI . ПРОДАЖБИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ	26
6.1. Предварителни данни 2018 г.	26
6.2. Годишни данни (2013-2017)	27
6.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци	27
6.2.2. Преработени и консервирани плодове	27
6.2.3. Плодови и зеленчукови сокове	28
6.2.4. Сосове и подправки	28
VII . ВНОС - ИЗНОС	29
7.1. Външнотърговски баланс	29
7.2. Внос	29
7.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци	30
7.2.2. Преработени и консервирани плодове	30
7.2.3. Плодови и зеленчукови и сокове	30
7.2.4. Сосове и подправки	30
7.3. Износ	30
7.3.1. Преработени и консервирани зеленчуци	31
7.3.2. Преработени и консервирани плодове	31
7.3.3. Плодови и зеленчукови сокове	31
7.3.4. Сосове и подправки	31
7.4. Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци	31
7.4.1. Външно-търговски баланс	31
7.4.2. Внос	31
7.4.3. Износ	32

7.5. Регионални пазари	32
7.5.1. Внос	32
7.5.2. Износ	32
VIII . ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ СЕКТОРА	33
8.1. Активи и пасиви	33
8.2. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост, стабилност	33
8.2.1. Рентабилност	33
8.2.2. Ликвидност	33
8.2.3. Задлъжнялост	33
8.2.4. Коефициент на финансова стабилност	33
8.3. Конкуренция, пазарен дял	33
8.3.1. Водещи предприятия по приходи от продажби	34
8.3.2. Водещи предприятия по печалба	34
8.3.3. Водещи предприятия по Дълготрайни активи (ДА)	34
8.3.4. Водещи предприятия по служители	35
8.4. Сертифицирани фирми	35
IX . ДРУЖЕСТВА – ДАЙДЖЕСТ	36
X . НОРМАТИВНА УРЕДБА В СЕКТОРА	37
XI . ПРИЛОЖЕНИЯ	38
11.1. Приложение 1	38
11.2. Приложение 2	38
11.3. Приложение 3	38
11.4. Приложение 4	38
11.5. Приложение 5	38
11.6. Приложение 6	38
11.7. Приложение 7	38
11.8. Приложение 8	38
11.9. Приложение 9	38
11.10. Приложение 10	39
11.11. Приложение 11	39
11.12. Приложение 12	39
11.13. Приложение 13	39
11.14. Приложение 14	39
XII . ИНДЕКС НА ТАБЛИЦИТЕ И ГРАФИКИТЕ	40

Забележки:

1. В настоящето изследване са ползвани официални данни от НСИ, както и данни от International Trade Centre, Информационната система за българските предприятия (BEIS) на БИК "Капиталов пазар" ЕООД (<http://www.beis.bia-bg.com>).

2. В глави III, IV, V, VI и VIII е посочена информация за предприятията от следната група (съгласно КИД2008):

10.3 Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия (НКИД2003 15.3), включваща класове:

- 10.31 Преработка и консервиране на картофи (НКИД2003 15.31);
- 10.32 Производство на плодови и зеленчукови сокове (НКИД2003 15.32);
- 10.39 Преработка и консервиране на други плодове и зеленчуци, без готови ястия (НКИД2003 15.33)

Включена е и статистическа информация по клас:

10.84 Производство на хранителни подправки и овкусители (НКИД2003 15.87)

Copyright ©:

Никаква част от този анализ не може да бъде публикуван, разпространяван, излъчван, копиран или възпроизвеждан по друг начин или под каквато и да е форма, без писмено съгласие на СФБ Капиталов пазар АД

Използвани съкращения

БСК	Българска стопанска камара
БФБ	Българска фондова борса-София АД
ДА	Дълготрайни активи
КИД-2008	Класификация на икономическите дейности (2008)
бр.	Брой
КН	Комбинирана номенклатура
Конф.	Конфиденциални данни
МЗХ	Министерство на земеделието, храните и горите
НКИД-2003	Национална класификация на икономическите дейности (2003)
НСИ	Национален статистически институт
ПРОДПРОМ	Номенклатура на промишлена продукция
хил.л.	Хиляди литра
хил. литра	Хиляди литра
BEIS	Информационна система за българските предприятия (http://www.beis.bia-bg.com)
ISO	Международна организация за стандартизация
НАССР	Анализ на опасностите и контрол на критичните точки
GS1	GS1 е водеща международна организация, която разработва и внедрява глобални стандарти и решения, с цел повишаване на ефективността и прозрачността по веригите за търсене и предлагане в различните отрасли по света.

© СФБ Капиталов пазар АД

София 1000, ул. Алабин 16-20, ет.1

тел. 980-10-90, факс 981-45-67

е-mail: sfb@bia-bq.com

ЕИК по ДДС BG831414785

БУЛСТАТ 831414785

Уникредит Булбанк АД

BIC code: UNCRBGSF

Банкова сметка (лв.): BG10 UNCR 9660 1006 2882 00

Базов квалификационен REFA-курс ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО И ОПТИМИЗАЦИЯ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ПРОЦЕСИ

Модул 1: Организация на работни системи и процеси

Модул 2: Управление на производствени данни

Курсът е едномесечен, но за удобство на фирмите е разделен на два модула по две седмици и се състои от 160 учебни часа. Участниците получават по един комплект оригинални учебни материали на REFA, преведени на български език, с общ обем от 800 стр. В края на всеки модул се провеждат изпити, като успешно издържалите тези изпити получават **международно признат REFA-сертификат**.

Предимства на обучението по REFA в България

- Курсът се провежда по международно призната програма от високо квалифицирани лектори и преподаватели на **Федералния съюз – REFA (Сдружение за организация на труда и за развитие на предприятието - Германия)**;
- Курсът е **подходящ за ръководни кадри и водещи специалисти** в областта на организацията и управлението на фирмата от всички сфери на икономиката;
- **Наличието на обучени кадри по системата на REFA** дава предимства на фирмите в условията на силната пазарна конкуренция в ЕС и **може да се използва като референция пред чуждестранните им партньори**.

УМЕНИЯ

- системи и способности за нормиране на работното време;
- подходи за изготвяне на документация за определяне на изискванията към работниците и тяхната мотивация;
- организация на работното място – антропометрия и работни средства;
- техника на интервюиране, саморегистриране;
- методи за диференциране на заплащането;
- организация на заплащането;
- методи за изчисляване на разходите.

ПРИЛОЖЕНИЕ

- анализ на задачите и операциите в работния процес и условията на труд в компанията.
- разработка и обосновка на предложения за решения;
- реинженеринг и модернизация на работните системи, с цел постигане на високо ефективен и същевременно ергономичен работен процес;
- самостоятелно проектиране и оптимизиране на производствените процеси;
- ръководство и организиране на работни групи по оптимизация на работния процес.

REFA в България

Изключителни представители на РЕФА за България са
Българска стопанска камара (<http://www.bia-bg.com>) и
БИК "Капиталов пазар" ЕООД (<http://beis.bia-bg.com>).

За допълнителна информация:

София 1000, ул. Алабин 16-20, тел. 980-10-90, 981-45-67 (факс).

e-mail: bic@bia-bg.com, www.refa.bia-bg.com

СЪЮЗ НА ПРЕРАБОТВАТЕЛИТЕ НА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ

Съюзът на преработвателите на плодове и зеленчуци (СППЗ)

е национална, браншова, работодателска организация на равноправни членове – юридически лица – производители на консервирани, замразени, сушени и лиофилизирани плодове и зеленчуци. Учреден е на 19.02.1999г.

Членството в Съюза е доброволно. Основава се на принципа, че обединената общност има по-големи възможности и по-добри перспективи за постигане на целите.

Към момента в СППЗ членуват 50 фирми, от които три са специализирани научни звена – ИКП Пловдив, УХТ – катедра “Консервиране и хладилна технология” и ПГЗХТ гр. Русе.

Основната ни мисия е издигане престижа на бранша и отстояване на интересите на фирмите – членове.

Съществен принос за постигането и имат постоянно разширяващите се контакти със сродни организации в България и чужбина, както и подържането на ползотворни взаимоотношения с министерства и ведомства на национално, европейско и международно ниво.

Цялостната дейност на СППЗ е организирана на принципа на “отворената система” - ориентирана към търсене на нови партньори и новаторски идеи. Работи се изцяло в услуга на членовете и специалистите от бранша за утвърждаване на професионализма и спазване на етичните норми и добрите практики, за популяризиране и внедряване на новостите, за подобряване на взаимодействието между членовете на Съюза и представителните органи на властта.

www.org-bg.net

I . Икономически перспективи пред ЕС-28 и Еврозоната

Икономическата активност в ЕС и в еврозоната се забави миналата година поради комбинация от вътрешни и външни фактори. Забавянето на растежа през втората половина на 2018 г. се оказва по-изразено от очакваното. Ръстът в еврозоната спадна до 0.2% през последните две тримесечия на 2018 г., като този слаб инертен темп продължава през януари 2019 г. През следващите две години се очаква икономиката да продължи да расте, но с по-бавни темпове.

Еврозоната е особено засегната от географската ориентация на външната търговия и спецификата на нейните продукти. Специфичните вътрешни фактори също допринесоха за загубата на темп на растеж през втората половина на годината. Те включват прекъсване на ръста в производството на автомобили през третото тримесечие, което оттогава е само частично възстановено, както и социалното напрежение и несигурността на фискалната политика в някои държави-членки.

БВП, процентна промяна спрямо предходна година (2000-2020)

	5-год. средни						Прогноза		
	2000-2004	2005-2009	2010-2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Германия	1.0	0.6	2.2	1.7	2.2	2.2	1.5	1.1	1.7
Гърция	4.6	0.9	-4.9	-0.4	-0.2	1.5	2.0	2.2	2.3
Испания	3.7	1.8	-0.9	3.6	3.2	3.0	2.5	2.1	1.9
Франция	2.1	0.8	1.2	1.1	1.2	2.2	1.5	1.3	1.5
Италия	1.5	-0.5	-0.4	0.9	1.1	1.6	1.0	0.2	0.8
Еврозона	2.0	0.7	0.8	2.1	2.0	2.4	1.9	1.3	1.6
България	5.2	4.7	1.1	3.5	3.9	3.8	3.2	3.6	3.6
Румъния	5.4	4.4	1.4	3.9	4.8	7.0	4.0	3.8	3.6
ЕС-27	0.9	0.9	2.3	2.1	2.6	2.1	1.5	1.8	2.1
Великобритания	2.9	0.7	2.0	2.3	1.8	1.8	1.4	1.3	1.3
EU-28	2.2	0.9	1.1	2.3	2.0	2.4	1.9	1.5	1.7

Инфлация, промяна спрямо предходна година (2000-2020)

	5-год. средни						Прогноза		
	2000-2004	2005-2009	2010-2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Германия	1.5	1.8	1.6	0.1	0.4	1.7	1.9	1.4	1.5
Гърция	3.4	3.1	1.3	-1.1	0.0	1.1	0.8	0.7	1.3
Испания	3.2	2.7	1.8	-0.6	-0.3	2.0	1.7	1.2	1.5
Франция	2.0	1.7	1.6	0.1	0.3	1.2	2.1	1.4	1.7
Италия	2.5	2.1	1.9	0.1	-0.1	1.3	1.2	1.0	1.3
Еврозона	2.2	2.0	1.7	0.0	0.2	1.5	1.7	1.4	1.5
България	6.4	7.1	1.5	-1.1	-1.3	1.2	2.6	2.0	1.8
Румъния	26.0	6.8	4.0	-0.4	-1.1	1.1	4.1	3.3	3.1
ЕС-27	3.0	2.4	1.8	0.0	0.2	1.6	1.8	1.6	1.7
Великобритания	1.2	2.5	2.9	0.0	0.7	2.7	2.5	1.8	2.0
EU-28	2.7	2.3	2.0	0.0	0.3	1.7	1.9	1.6	1.8

Източник: ЕК, Икономическа прогноза Зима 2019

Перспективите за икономическия растеж на ЕС се основават на намаляването на несигурността и постепенното отпускане на временни вътрешни фактори,

които понастоящем възпрепятстват вътрешния растеж. Рисковете остават значителни и основно произтичат от потенциални политически грешки в целия свят. Дори и донякъде облекчени, търговското напрежение и несигурност около неговото развитие все още представлява голям риск за световната икономика.

В САЩ рискът от рязко фискално затягане изглежда се е увеличил, особено за 2020 г. Китайската икономика може да се забави по-рязко от очакваното, докато много нововъзникващи пазари все още са уязвими за внезапни промени в световните рискови настроения.

Напрежението в търговията между САЩ и Китай намаля, но все още има голяма несигурност относно естеството и обхвата на евентуалното споразумение между двете страни. Влизането в сила на търговски споразумения, включително Транстихоокеанското споразумение и Споразумението за икономическо партньорство между ЕС и Япония, следва да допринесат за избягване на ескалация на търговския протекционизъм. Въпреки че рискът от по-нататъшно ескалиране на търговските напрежения изглежда отслабва през последните няколко месеца, той все още може да повлияе на глобалните икономически перспективи.

Световните финансови пазари остават изложени на по-нататъшни промени в перспективите за световен растеж и апетита на инвеститорите за риск, което от своя страна ще има отражение върху световната икономика.

В еврозоната рисковете от възобновяване на отрицателните цикли на държавните банки се запазва в някои страни-членки. Временните фактори, които понастоящем възпрепятстват растежа, могат да се окажат по-трайни от очакваното.

Голяма остава и несигурността покрай Brexit. Поредното отлагане на решението за излизане на Великобритания от ЕС за есента и кризата в правителството на острова носят несигурност, а Brexit „без сделка“ би довело до високи търговски и нетърговски бариери между Обединеното кралство и останалата част от Европейския съюз с отрицателни последици за растежа.

Въпреки тези тенденции, основите на европейската икономика остават стабилни. Подобряването на условията на пазара на труда, ниските разходи за финансиране и слабо експанзионистичната фискална политика тази година следва да позволят разширяването да продължи, но с по-умерени темпове. По-широкото използване на средствата на ЕС би могло да предизвика допълнителни инвестиции и все още благоприятните условия на пазара на труда биха могли да доведат до по-голямо вътрешно търсене.

II . Основни макроикономически показатели

Резултатите по основни макроикономически показатели за развитието на България през 2018 г. са:

Основни макроикономически показатели на България (2018)

Показатели	мярка	2018	Индекс спрямо 2017
1. Брутен вътрешен продукт	млн. лева	107 925	103.1
Брутна добавена стойност	млн. лева	93 513	103.0
Косвени данъци, данък добавена стойност, акцизи, мита	млн. лева	14 412	103.8
2. Производство			
Промислено	млн. лева	-	101.1
Строително	млн. лева	-	101.8
сградно	млн. лева	-	103.1
гражданско (инженерно)	млн. лева	-	100.2
3. Продажби на дребно			
Продажби на стоки (без автомобили)	млн. лева	-	107.3
Продажби на автомобили	млн. лева	-	108.6
4. Производителност на труда (БВП на зает)	лева	30 646	103.2
5. Стокообмен	млн. лева	118 163	103.8
ЕС	млн. лева	77 601	107.3
трети страни	млн. лева	40 562	97.8
Износ	млн. лева	55 247	101.2
ЕС	млн. лева	37 698	109.1
трети страни	млн. лева	17 549	87.5
Внос	млн. лева	62 916	106.2
ЕС	млн. лева	39 904	105.5
трети страни	млн. лева	23 013	107.4
Отрицателно салдо	млн. лева	-7 670	165.5
ЕС	млн. лева	-2 206	67.7
трети страни	млн. лева	-5 463	4 пъти
6. Преки чуждестранни инвестиции	млн. EUR	1 744	75.4
7. Заети лица			
Заети лица	хил. бр.	3 522	99.9
Работещи по трудови и служебни правоотношения	хил. бр.	2 606	100.8
Безработни лица към края на дек. 2018 г. регистрирани в бюрата по труда	хил. бр.	201	86.6
Коефициент на безработица	%	6.1	-
8. Средна месечна заплата	лева	1 135	109.5
9. Среден месечен доход на лице от населението	лева	498	108.4
10. Международен туризъм¹			
Посетители в страната ²	хил. бр.	7 532	106.6

¹ Приходите и разходите са от платежния баланс на БНБ.

² Посетители за почивка, екскурзия и служебни.

Пътувания на българи в чужбина	хил. бр.	3 774	111.1
Приходи от международен туризъм	млн. EUR	3 822	106.5
Разходи за пътувания на български граждани в чужбина	млн. EUR	1 584	106.0
Превишение на приходите над разходите	млн. EUR	2 238	106.8
11. Инфлация			
Дек. 2018 г./ Дек. 2017 г.	%	2.7	-
средногодишна	%	2.8	-
12. Консолидирана фискална програма			
Приходи	млн. лева	39 646	112.3
Разходи	млн. лева	39 509	114.6
Бюджетно салдо	млн. лева	137	16.2
Фискален резерв към 30.12.2018 г.	млн. лева	9 365	91.0

2.1. Брутен вътрешен продукт

През 2018 г. брутният вътрешен продукт (БВП) на България е по-голям с 3.1% в сравнение с 2017 г., а прирастът на добавената стойност е 3%.

Във всички основни сектори на икономиката има увеличение на брутната добавена стойност, освен в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“.

Относителното увеличение е най-голямо в „Операции с недвижими имоти“ – 9.3%.

През 2018 г. е най-голяма брутната добавена стойност в промишлеността (21.6 млрд. лева), следвана от „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ (21.1 млрд. лева) и „Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа“ (13.2 млрд. лева).

Делът на **крайното потребление в БВП** през 2018 г. е 78.4%. В сравнение с 2017 г. той е по-висок с 2.2 процентни пункта.

Инвестициите, измерени с брутообразуването на основния капитал, са по-големи с 10.2% в сравнение с 2017 г., но делът им в БВП продължава да бъде сравнително нисък – 20.7%.

2.2. Производство

Производството в промишлеността продължава да нараства за пета поредна година през 2018 г. Спрямо 2017 г. нарастването е с 1.1%, срещу 3.8% година по-рано. Увеличението идва единствено от преработващата промишленост, прирастът в която е 2.4% в сравнение с 2017 г.

В добивната промишленост има спад с 6%. При производството, разпределение на електрическа, топлинна енергия и газ намалението е с 3.6%.

В **преработващата промишленост** увеличението е най-голямо в производството на:

- ♦ Производство на превозни средства, без автомобили – с 38%;
- ♦ Ремонт и инсталиране на машини и оборудване – с 24.9%;
- ♦ Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета – с 15.3%;

- ♦ Производство на електрически съоръжения – с 11.3%;
- ♦ Производство на компютърна техника, електронни и оптични продукти – с 10.5%;
- ♦ Производство на лекарствени вещества и продукти – с 8.4%;
- ♦ Производство на изделия от каучук и пластмаси – с 8.2%.

Намалението е най-значимо при производството на:

- ♦ Производство на тютюневи изделия – с 16%;
- ♦ Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели – с 9.4%;
- ♦ Облекло – с 8.2%;
- ♦ Производство на метални изделия, без машини и оборудване – с 7.7%;
- ♦ Производство на химични продукти – с 5.4%.

2.3. Продажби на дребно

Продажбите на дребно отчитат прираст със 7.3% през 2018 г. на годишна база.

Продажбите на хранителните стоки, напитки и тютюневи изделия нарастват с 9.9%, а на нехранителните стоки, без автомобилни горива и смазочни материали – с 5.9%. Търговията с автомобилни горива и смазочни материали отчита увеличение с 8.2% в сравнение с 2017 г. Продажбите чрез поръчки по телефон или интернет отчитат увеличение с 10.3%.

В сравнение с 2017 г. продажбите на автомобили са се увеличили с 8.6%.

2.4. Стокообмен

Резултатите в развитието на **стокообмена** на страната през изминалата година сочат, че общата външна търговия нараства с 4.3 млрд. лева или с 3.8%:

- ♦ Увеличение на стокообмена със страните от ЕС – с 7.3%.
- ♦ Намаление на търговията с трети страни – с 2.2%.

Изнесени са стоки за 55.2 млрд. лева. В сравнение с 2017 г. има увеличение с 648.4 млн. лева или с 1.2%.

Прирастът идва от нарасналия износ за ЕС – с почти 3.2 млрд. лева или с 9.1%. Най-голямо е увеличението на износа за Германия – 1.14 млрд. лева, Румъния – със 434.1 млн. лева и Италия – с 432.6 млн. лева. Спадът е най-значим при износ за Белгия – с 273.9 млн. лева и Испания – с 167.5 млн. лева.

Износът за трети страни намалява с 2.5 млрд. лева или с 12.5%. Най-голям прираст има на износа за ЮАР – с 169.9 млн. лева, Китай – с 134 млн. лева и САЩ – с 132.3 млн. лева. Най-значителен е спадът за Русия – със 703.3 млн. лева, Турция – 624.4 млн. лева и Египет – със 479.7 млн. лева.

По основни стокови групи прирастът на износа идва основно от:

- ♦ Машини и апарати – с 922 млн. лева;
- ♦ Черни метали – с 232 млн. лева;

- ♦ Превозни средства (без кораби) – с 231 млн. лева;
- ♦ Руди – със 138 млн. лева;
- ♦ Хранителни продукти – със 123 млн. лева.

Спадът в износа е най-голям при:

- ♦ Минерални горива – с 452 млн. лева;
- ♦ Цветни метали – със 154 млн. лева;
- ♦ Тютюн и тютюневи изделия – със 108 млн. лева;
- ♦ Облекла – с 90 млн. лева;
- ♦ Кораби – с 65 млн. лева.

Внесени са стоки за 62.9 млрд. лева. В сравнение с 2017 г. има увеличение със 3.7 млрд. лева или с 6.2%.

От страните в ЕС са внесени стоки за 39.9 млрд. лева. В сравнение с 2017 г. те са повече с 2.1 млрд. лева или с 5.5%. Най-голямо е увеличението на вноса от Германия – с 540 млн. лева, Италия – с 446.9 млн. лева, Холандия – с 212.2 млн. лева. Вносът от Испания отбелязва най-значимото намаление сред външнотърговските партньори на България от ЕС с 187.2 млн. лева, следвана от Люксембург – с 82.2 млн. лева и Полша – с 44.7 млн. лева.

Вносът от трети страни е на стойност 23 млрд. лева и нараства с 1.6 млрд. лева или със 7.4% на годишна база. Най-значимо е увеличението на вноса от Китай – с 404.4 млн. лева, Индонезия – с 240.3 млн. лева, Турция – с 201.5 млн. лева. В групата на „третите страни“ най-значително намалява вноса от Египет – с -73.1 млн. лева.

По основни стокови групи най-голям е прирастът на:

- ♦ Машини и апарати – 1 213 млрд. лева;
- ♦ Превозни средства (без кораби) – 575 млн. лева;
- ♦ Черни метали – 365 млн. лева;
- ♦ Химични продукти – 263 млн. лева;
- ♦ Руди – 230 млн. лева;
- ♦ Пластмаси и каучук – 224 млн. лева.

Намаление на вноса има единствено на Текстил и изделия от него с 16 млн. лева.

В резултат на динамиката на външната търговия, **отрицателното външнотърговско салдо** достигна 7.7 млрд. лева през 2018 г., което е увеличение с 3 млрд. лева или със 65.5% спрямо 2017 г.

2.5. Чуждестранни инвестиции

През 2018 г. потокът на чуждестранните инвестиции достигна малко над 1.7 млрд. EUR³, което в сравнение с 2017 г. е намаление със 570 млн. EUR или с 24.6%.

Най-големи са инвестициите в дейностите:

- ♦ Преработваща промишленост – 1.28 млрд. EUR;
- ♦ Финансови и застрахователни дейности – 583.5 млн. EUR;

³ Към момента на изготвяне на анализа. Данните подлежат на ревизия и корекции от страна на БНБ.

- ♦ Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети – 135.6 млн. EUR;
- ♦ Административни и спомагателни дейности – 48.5 млн. EUR;
- ♦ Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения – 45.5млн. EUR;

Най-много капитали през 2018 г. са изтеглени в дейностите:

- ♦ Операции с недвижими имоти – 148.9 млн. EUR;
- ♦ Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива – 109.9 млн. EUR.
- ♦ Строителство - 96.3 млн. EUR.

През 2018 г. най-много са нетните преки инвестиции от:

- ♦ Холандия – 1.265 млрд. EUR;
- ♦ Унгария - 587.8 млн. EUR;
- ♦ Германия – 184.7 млн. EUR;
- ♦ Норвегия – 114.6 млн. EUR;
- ♦ Белгия – 64.3 млн. EUR;
- ♦ Франция – 46.3 млн. EUR;
- ♦ Швеция – 33.1 млн. EUR;
- ♦ Лихтенщайн – 26.6 млн. EUR;
- ♦ Кайманови острови – 20.2 млн. EUR.

Най-значимо изтегляне на парични средства и капитали има от:

- ♦ Швейцария – 101.4 млн. EUR;
- ♦ Чехия – 89.8 млн. EUR;
- ♦ Великобритания – 85.4 млн. EUR;
- ♦ Кипър – 67 млн. EUR;
- ♦ Ирландия – 63.2 млн. EUR;
- ♦ Полша – 61.3 млн. EUR.

2.6. Заетост

Заетите в българската икономика през 2018 г. (3.53 млн. души) са с 4 хил. души или с 0.1% по-малко в сравнение с 2017 г. Намалението идва основно от „Селско, горско и рибно стопанство“ – 40.5 хил. души и „Операции с недвижими имоти“ – с 551 души.

Увеличението в броя на заетите е най-голямо в сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ – с 11.9 хил. и „Строителство“ – с 9.1 хил. души.

В **Агенцията по заетостта** към края на месец декември 2018 г. са регистрирани 201 хил. безработни лица. В сравнение с края на 2017 г. те са по-малко с 31 хил. или с 13.4%. Коефициентът на безработица е 6.1%, срещу 7.1% в края на 2017 г.

По данни на НСИ безработните лица към края на 2018 г. са малко над 154 хил. души. Спрямо същия период на 2017 г. те са по-малко с 35.2 хил. души или със 18.6%. Коефициентът на безработица спадна от 5.6% в края на 2017 г. на 4.7%.

2.7. Заплати и доходи

Средната месечна заплата за 2018 г. от 1135 лева е по-голяма с 98 лева или с 9.5% в сравнение с 2017 г. Средният месечен доход на лице от населението 498 лева е по-голям с 39 лева или с 8.4%.

2.8. Международен туризъм

През 2018 г. се отбелязва **стабилен прираст в туризма** на страната. Броят на посещенията на чужденци в България за почивка, екскурзии и служебни цели е 7.53 млн. през 2018 г. В сравнение с 2017 г. те нарастват с 468 хил. или с 6.6%. Приходите от перото „Пътувания“ в платежния баланс на страната са 3.82 млрд. EUR. В сравнение с 2017 г. те са повече с 233.1 млн. EUR или с 6.5%.

Броят на пътувалите българи в чужбина също нараства. През 2018 г. той достига 3.77 млн. Прирастът спрямо 2017 г. е 376 хил. или с 11.1%. „Разходите за пътувания“ на българи (1.58 млрд. EUR) са повече спрямо 2017 г. с 90.1 млн. EUR или с 6%.

Превишението на приходите над разходите за пътувания в платежния баланс на страната през 2018 г. е 2.24 млрд. EUR и в сравнение с 2017 г. е по-голямо със 143 млн. EUR или 6.8%. Делът на международния туризъм в БВП през 2018 г. е 4.06%, без промяна от 2017 г.

2.9. Консолидиран бюджет

Приходите по консолидираната програма към края на м. декември 2018 г. са почти 39.6 млрд. лева и на годишна база са повече с 4.3 млрд. лева или с 12.3%.

Разходите 39.5 млрд. лева и нарастват с над 5 млрд. лева или с 14.6% спрямо 2017 г.

Бюджетното салдо по консолидираната финансова програма към края на м. декември на 2018 г. е положително в размер на 137 млн. лева и съставлява 0.13% от БВП за годината, срещу 0.84% година по-рано. Спрямо 2017 г. салдото намалява със 706 млн. лева или 6.2 пъти.

Фискалният резерв към края на м. декември 2018 г. е 9.4 млрд. лева. В сравнение с края на 2017 г. той е по-малък с 924 млн. лева или с 9%.

III . Основни тенденции в консервната промишленост

3.1. Продукция и оборот

- ♦ Предварителните месечни данни от краткосрочната бизнес статистика на НСИ за 2018 г. показват увеличение с 0.6% на производството в консервната промишленост и с 3.7% увеличение на оборота от продажби на стоки и услуги, спрямо същите месечни данни за 2017 г.
- ♦ Окончателните данни за 2017 г. показват увеличение на обема на продукцията в сектора с 15.1% спрямо 2016 г. и с 42.1% спрямо 2013 г. Делът на продукцията на консервната промишленост в преработващата промишленост на страната за 2017 г. е 1.34%.
- ♦ Нараства и оборотът от продажба на стоки и услуги – спрямо 2016 г. с 16.9%, а спрямо 2013 г. – с 50.4%.
- ♦ Производителността на труда през 2017 г., измерена чрез физическия обем на продукцията, се е увеличила с 9.7% спрямо 2016 г.

3.2. Наети лица и заплати

- ♦ Броят на наетите лица в сектора към края на 2017 г. се увеличава с 4.9% спрямо 2016 г. и с 13% спрямо 2013 г. За 2017 г. делът на наетите от общия брой наети в преработващата промишленост е 1.43%.
- ♦ Средната месечна заплата на работещите в сектора нараства - спрямо 2016 г. с 10.6% и с 50.7% спрямо 2013 г. В сравнение с преработващата промишленост, средната месечна заплата в сектора през 2017 г. е по-ниска с 13.3%.

3.3. Чуждестранни преки инвестиции

- ♦ Чуждестранните преки инвестиции в сектора за 2017 г. са се увеличили с 5.1% в сравнение с 2016 г., а спрямо 2013 г. с 21.8%. Делът на чуждестранните преки инвестиции в сектора от чуждестранните преки инвестиции в хранително-вкусовата промишленост за 2017 г. е 10.9%.

3.4. Производство

- ♦ Резултатите от месечното изследване по съкратената номенклатура на НСИ за 2018 г. показват намаление при почти всички видове, като най-голямо е намалението при плодовите и зеленчукови сокове – с 25.5%. При преработените и консервирани зеленчуци намалението е с 11.6%, а при преработените и консервирани плодове - с 4.6%. Увеличение от 1% отчита производството на майонеза, сосове и комбинирани подправки.
- ♦ Окончателните годишни данни за 2017 г. показват увеличение на производството на преработени и консервирани плодове и зеленчуци с 26.3% на годишна база. При плодовите и зеленчукови сокове увеличението на годишна база е с 3.3%. Намаление от 2.5% има при производството на сосове и подправки.
- ♦ Спрямо 2013 г. произведените през 2017 г. количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци са 2.2 пъти повече, докато

производството на сокове и на сосове и подправки намалява, съответно с 9.5% и с 8.1%.

3.5. Продажби

- ♦ Резултатите от месечното изследване по съкратената номенклатура на НСИ за 2018 г. показват увеличение на продажбите на вътрешния пазар (от предприятията, включени в извадката) спрямо 2017 г. на майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ с 4.8%. При останалите видове има намаление, като при плодовите и зеленчукови сокове намалението е с 22.1%, при преработените и консервирани зеленчуци – с 16%, а при преработените и консервирани плодове – със 7.6%.
- ♦ Количествата преработени и консервирани зеленчуци, продадени от българските производители през 2017 г. намаляват на годишна база с 6.8%, а спрямо 2013 г. се увеличават с 20.3%. Нарастват общите продажби на преработените и консервирани плодове - спрямо 2016 г. са нараснали с 43.7%, а спрямо 2013 г. – близо два пъти. Продажбите на плодови и зеленчукови сокове също се увеличават на годишна база с 3.4%, докато спрямо 2013 г. има намаление с 11%. Нарастват общите продажби на сосове и подправките спрямо 2016 г. с 2.3%, докато спрямо 2013 г. има намаление с 0.2%.
- ♦ На вътрешния пазар има намаление на продадените от производителите количества преработени и консервирани зеленчуци със 7.3% спрямо 2016 г., а спрямо 2013 г. – увеличение с 21.2%. Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите в количествено изражение е 69.5% за 2017 г.
- ♦ Повече са продажбите на вътрешния пазар на преработени и консервирани плодове - с 37.4% спрямо 2016 г. и 1.3 пъти спрямо 2013 г. Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите в количествено изражение за 2017 г. е 43.4%.
- ♦ Нарастване на продажбите на вътрешния пазар има при плодовите и зеленчукови сокове, но само спрямо 2016 г. – с 3.5%. Спрямо 2013 г. има намаление с 9.5%. Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите е 83.3% за 2017 г. в количествено изражение.
- ♦ Реализираните на вътрешния пазар сосове и подправки също са повече - спрямо 2016 г. с 3.7% и с 0.8% спрямо 2013 г. Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите в количествено изражение е 94.1% за 2017 г.

3.6. Външна търговия

- ♦ Стокообменът с консервирани плодове и зеленчуци през 2018 г. намалява с 4.2% на годишна база, докато спрямо 2013 г. има увеличение с 27.2%. Външнотърговското салдо за периода 2013-2018 г. е положително, с тенденция на намаление след 2017 г.
- ♦ Внесените през 2018 г. в страната количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци са със 7% повече, а стойностният им обем – с 1.7% повече на годишна база. Спрямо 2013 г. увеличението на внесените количества е с 23.1%, а при стойността им – с 24%. Делът във

вноса на страната за 2018 г. е 0.6%, като се запазва приблизително постоянен за периода 2013-2018 г.

- ♦ През 2018 г. намалява износът на годишна база – изнесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци са с 25.4% по-малко, а стойностният им обем – с 8.7% по-малко. Спрямо 2013 г. обаче има увеличение на изнесените количества с 33.4%, а на стойността им – с 30%.
- ♦ Делът на изнесените консервирани плодове и зеленчуци в общия износ на страната през 2018 г. е 0.83%.

3.7. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост

- ♦ За периода 2013 - 2017 г. рентабилността на предприятията от сектор "Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия" е положителна, като през 2017 г. рентабилността на продажбите намалява с 0.6% на годишна база, а рентабилността на собствения капитал нараства с 5.7%. Нараства и рентабилността на привлечения капитал – с 2.3%.
- ♦ Общата ликвидност на предприятията намалява на годишна база с 9.4%, намалява и бързата ликвидност – на годишна база намалението е с 8.9%.
- ♦ Задлъжнялостта на предприятията на годишна база се увеличава с 3.3%.
- ♦ Коефициентът за финансова стабилност е най-висок през 2016 г. като през 2017 г. има леко намаление на стойността с 1.1%.

IV . Основни икономически показатели в сектора

За 2017 г. броят на предприятията в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци“ представлява 1.3% от предприятията в преработващата промишленост, а делът на наетите по трудово и служебно правоотношение в сектора е 1.4%. Чуждестранните преки инвестиции в сектора заемат 2% от инвестициите в преработващата промишленост, а обемът на продукцията и оборота⁴ – съответно по 1.34% и 1.40%.

Таблица: Основни икономически показатели за сектора в България(2013-2017)

Виж пълната версия на анализа.

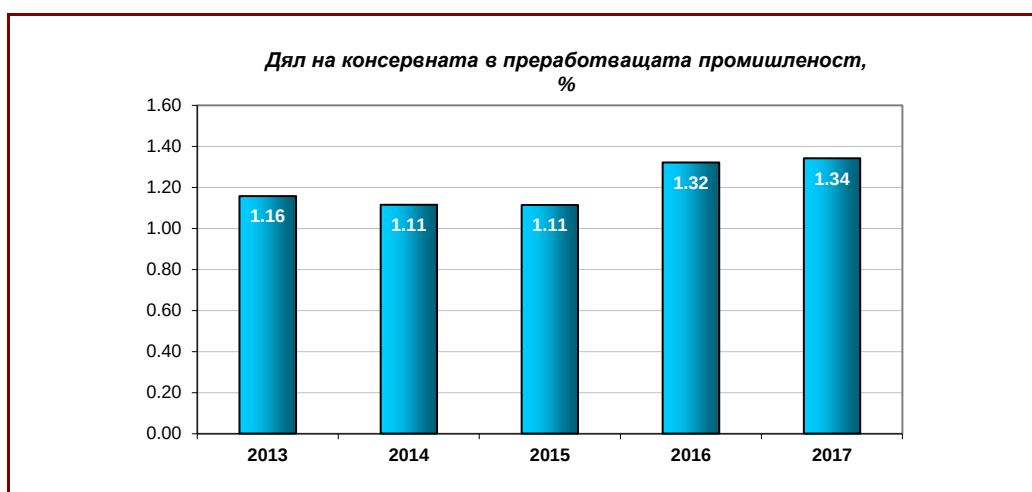
4.1. Продукция и оборот

Обемът на промишленото производство в консервната промишленост през 2018 г. нараства на годишна база – предварителните данни от краткосрочната бизнес статистика, предоставени от НСИ, показват увеличение с 0.6% спрямо 2017 г., докато през 2017 г. спрямо 2016 г. е имало намаление с 6.7%.

Стойността на произведената продукция⁵ през 2017 г. е 840 млн. лева, според окончателните данни за 2017 г., предоставени от НСИ, като в сравнение с 2016 г. е отчетено увеличение с 15.1%, а спрямо 2013 г. – увеличението е с 42.1%.

Делът на продукцията в преработващата промишленост на страната за 2017 г. е 1.34%, докато за 2016 г. е бил 1.32%.

Дял на продукцията в консервната от преработващата промишленост (2013-2017)

През 2018 г. се наблюдава увеличение на оборота от продажби на стоки и услуги в сектора – с 3.7% спрямо 2017 г., като темпът на увеличение е по-

⁴ Данните за продукцията и оборота в консервната промишленост в България са за период 2013 - 2017 г. на база изчерпателни годишни статистически изследвания. Годишните данни за 2018 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2019 г.

⁵ По методология на СБС.

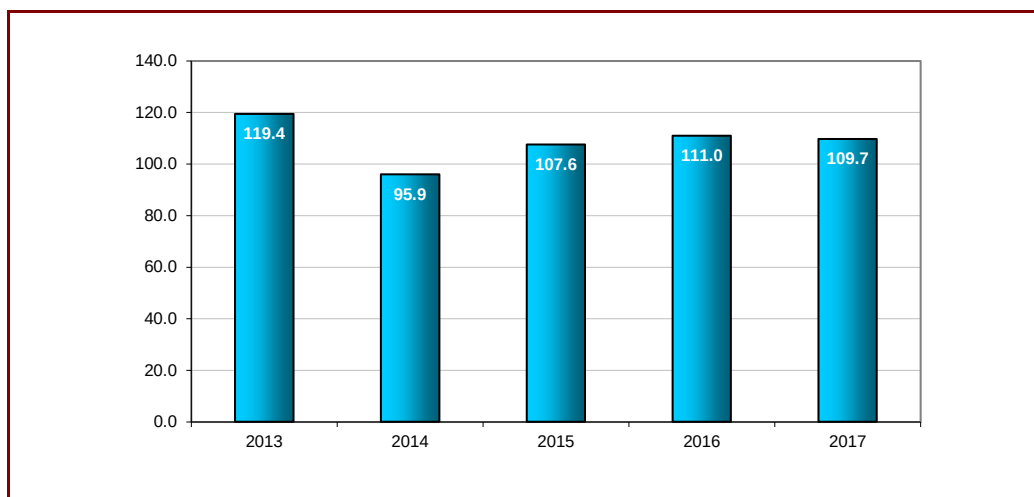
малък в сравнение с предходния период, когато нарастването спрямо 2016 г. е било с 4%.

Окончателните данни показват, че годишният оборот в консервната промишленост, по текущи цени, е в размер на 915.8 млн. лева през 2017 г., като спрямо 2016 г. се отчита увеличение с 16.9%, а спрямо 2013 г. – с 50.4%.

4.2. Производителност на труда

Производителността на труда, измерена чрез физическия обем на продукцията, показва че през 2017г. тя се е увеличила с 9.7% спрямо 2016г.

Индекс на производителността на труда в сектора, на база предходна година

4.3. Наети лица и заплати

Данните за наетите лица през 2017 г. показват увеличение спрямо 2016 г. с 4.9%, а спрямо 2013 г. – с 13%. Делът им от общия брой наети в преработващата промишленост през 2017 г. е 1.43%, като нараства спрямо 2016 г. с 0.05 процентни пункта (п.п.).

Средната месечна заплата на работещите в сектора през 2017 г. спрямо 2016 г. е по-висока с 10.6%. Спрямо 2013 г. увеличението е с 50.7%. В сравнение с преработващата промишленост, средната месечна заплата в сектора през 2017 г. е по-ниска с 13.3%, а през 2016 г. – с 12.8%.

4.4. Чуждестранни преки инвестиции в сектора

През 2017 г. чуждестранните преки инвестиции (ЧПИ) в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия“ в сравнение с 2016 г. са се увеличили с 5.1%. Спрямо 2013 г. увеличението е с 21.8%.

Делът на ЧПИ в сектора от ЧПИ в хранително-вкусовата промишленост през 2017 г. е 10.9%, а от общите инвестиции в страната – 0.5%.

Графика: ЧПИ в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци“ (2013-2017), млн. EUR

Виж пълната версия на анализа.

V . Производство

5.1. Предварителни данни 2018 г.

Виж пълната версия на анализа.

Данните за 2018 г. са на база извадково месечно наблюдавани продукти (извадкови и предварителни). Поради тази причина в анализа на производството на преработени и консервирани плодове и зеленчуци, данните за 2018 г. са разгледани в отделна точка и са сравнени с данните за същите месечно наблюдавани продукти за 2017 г.⁶

Резултатите от месечното изследване по съкратената номенклатура за 2018 г., сравнени със същите месечно наблюдавани видове продукти през 2017 г., показват намаление при всички видове, като най-голямо е намалението при плодови и зеленчукови сокове – с 25.5%. Соковете от ябълки намаляват с 21.3%, а „сокове от друг плод или зеленчук (без смеси от сокове и без сок от портокал, грейпфрут, ананас, домати, грозде и ябълки), със с-ст Брикс ≤ 67” – с 46.1%.

Намалението на производството на **преработени и консервирани зеленчуци** е с 11.6%, като се дължи на по-малко произведени „зеленчуци, несмесени (без картофи, грах, фасул, аспержи, маслини и кисело зеле) и смеси от зеленчуци, незамразени, приготвени или консервирани по начин, различен от този с оцет или оцетна киселина, без готови зеленчукови ястия” (по-малко с 21.6%) и „зеленчуци (без картофи) и смеси от зеленчуци, неварени или варени във вода или на пара, замразени” (по-малко с 21.2%). Увеличение има в производството на „доматено пюре и паста, концентрирани (с тегловно съдържание на сухо вещество ≥ 12%)” – с 38.6% повече спрямо 2017 г. При „зеленчуци (без картофи), плодове и други годни за консумация части от растения (вкл. смесите), приготвени или консервирани с оцет или оцетна киселина” увеличението е с 22.2%.

Намалението на производството на преработените и консервирани **плодове** е с 4.6%, като се дължи основно на по-малко произведени „плодове и зърна, годни за консумация, приготвени или консервирани, със или без прибавка на захар или др. подсладители или алкохол (вкл. компоти, череши в алкохол и пулани за микровълнови фурни)” (по-малко с 6.5%). При „конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други плодове (без тези от цитрусови плодове и хомогенизирани продукти от плодове)” намалението е с 4.6%, а при „плодове, неварени или варени във вода или на пара, замразени” – с 0.1%.

При „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки” има увеличение от 1%.

⁶ Данните за 2018 г. са на база месечно наблюдавани продукти, съгл. месечна номенклатура на НСИ. Предварителните годишни данни за 2018 г. ще бъдат налични след м. август 2019 г. Окончателните годишни данни за 2018 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2019 г.

Таблица: Производство, предварителни данни (2017-2018)

5.2. Годишни данни (2013-2017)⁷

Виж пълната версия на анализа.

През 2017 г. нараства производството на преработени и консервирани плодове и зеленчуци - на годишна база нарастването е с 26.3%, а спрямо 2013 г. произведените количества са 2.2 пъти повече.

Нараства и производството на плодови и зеленчукови сокове, като увеличението на годишна база е с 3.3%. Спрямо 2013 г. обаче има намаление на произведените сокове с 9.5%.

Производството на сосове и подправки намалява, като през 2017 г. намалението на годишна база е с 2.5%, а спрямо 2013 г. – с 8.1%.

Таблица: Производство, годишни данни (2013-2017)

Поради конфиденциалност⁸, някои продукти не са включени в общите редове. Конфиденциалните продукти са описани в табличен вид в Приложение 3.

а) Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Произведените през 2017 г. консервирани зеленчуци са с 9.4% по-малко **на годишна база**. Единствено производството на **сушени зеленчуци** (без картофи) се увеличава – увеличението на годишна база е с 12.6%. При останалите групи продукти има намаление спрямо 2016 г., като най-голямо е намалението при **замразените зеленчуци** – със 17%. С 10.1% е намалението на консервираните без оцет зеленчуци и с 0.6% - на консервираните с оцет зеленчуци. При преработените картофи намалението спрямо 2016 г. е с 1.8%.

В продуктовата структура за 2017 г. най-голям дял имат консервираните без оцет или оцетна киселина зеленчуци – с дял от 52.7%. В тази група най-голям дял имат „несмесени зеленчуци (без картофи, грах, фасул, аспержи, маслини и кисело зеле) и смеси от зеленчуци, незамразени“ – те заемат дял от 26.1% от всички преработени и консервирани зеленчуци, като в сравнение с 2016 г. делът им намалява с 2% пункта.

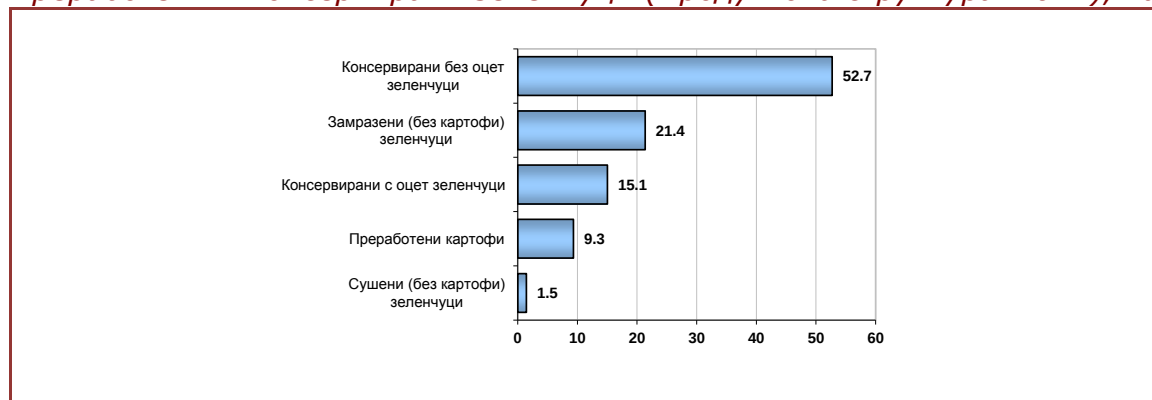
⁷ Данните за производство за периода 2013 - 2017 г. са на база изчерпателни годишни статистически изследвания.

⁸ Съгласно Закона за статистиката, данните са конфиденциални в следните случаи:

1. индивидуални статистически данни за отделна статистическа единица;
2. статистически данни, които е възможно да бъдат обвързани така, че да се идентифицира определена статистическа единица;
3. статистическа информация, която обобщава данните за по-малко от три статистически единици или за съвкупност, в която относителният дял на стойността на изучаван параметър на една единица, е над 85 на сто от общата стойност на този параметър за всички единици от съвкупността.

Замразените зеленчуци заемат 21.4% от всички консервирани зеленчуци, а преработените и консервирани с оцет или оцетна киселина зеленчуци са с дял от 15.1%.

Преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура '2017), %

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

б) Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Нараства производството на преработени и консервирани плодове – **на годишна база** увеличението е с 35.5%. **Увеличението спрямо 2016 г.** е за почти всички продуктови групи, като най-голямо е при „черупковите плодове, фъстъци и други ядки и семена⁹” – с 44.6%.

Със 7.8% е увеличението на замразените плодове, с 3.4% - на „плодове и зърна, приготвени или консервирани по друг начин (вкл. **компоти** и пуканки за микровълнови фурни)“ и с 0.2% при „конфитюри, желета, мармалади, пюрета и каши от плодове“. При сушените плодове има **намаление** с 3.3%, а при временно консервираните плодове намалението е с 23.5%.

В продуктовата структура за 2017 г. най-голям дял имат черупкови плодове, фъстъци, други ядки и семена – 85.3% от продуктите в групата.

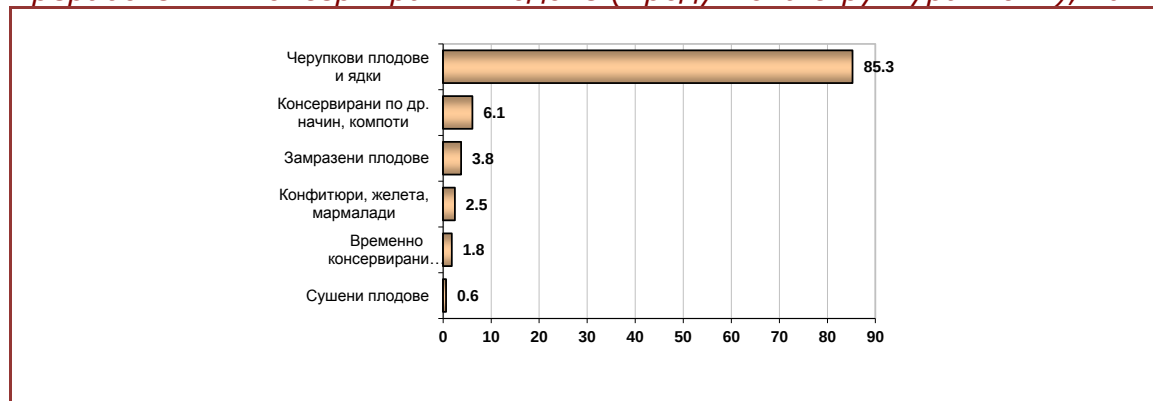
Плодовете, приготвени или консервирани по друг начин (вкл. и компоти), заемат дял от 6.1% в структурата, замразените плодове представляват 3.8%, а 2.5% от консервираните плодове са под формата на конфитюри, мармалади и желета.

⁹ От 2012 до 2015 г. кодовете, които са включени в група „Черупкови плодове, фъстъци и други ядки и семена“ са:

- 10.39.23.30 Фъстъци, печени, осолени, приготвени или консервирани по друг начин, вкл. пасти от смлени печени фъстъци
- 10.39.23.90 Ядки и семена (без фъстъци), печени, осолени, приготвени или консервирани по друг начин, вкл. смеси (без сушените)

Съгл. промяната на номенклатурата на промишлената продукция ПРОДПРОМ, от 2016 г. към групата е включен и код:

- 10.39.25.00 Фъстъци и черупкови плодове, сурови, обелени

Преработени и консервирани плодове (Продуктова структура '2017), %

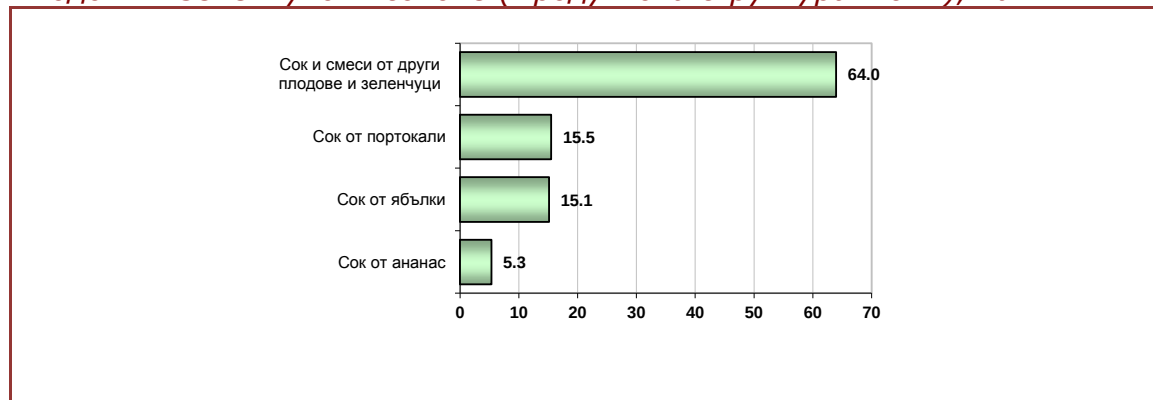
Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

с) Плодови и зеленчукови сокове

Виж пълната версия на анализа.

През 2017 г. нараства производството на плодови и зеленчукови сокове – **на годишна база** увеличението е с 3.3%. Единствено **намаление** има в производството на сок от портокали – с 4.5%. Производството на сокове и смеси от други плодове и зеленчуци **нараства** с 9.8%, на сок от ананаси – с 0.8% и на сок от ябълки – с 0.2%.

Най-значителен дял (64%) **в продуктовата структура** през 2017 г. заема производството на сокове и смеси от други плодове и зеленчуци, сокът от портокали е с дял от 15.5% от произведените сокове, а сокът от ябълки заема 15.1%.

Плодови и зеленчукови сокове (Продуктова структура '2017), %

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

d) Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

През 2017 г. произведените сосове и подправки спрямо 2016 г. са по-малко с 2.5%, а спрямо 2013 г. - с 8.1%.

Спрямо **2016 г.** има **намаление** на произведените количества горчица - с 9.2%. Производството на „майонеза, готови сосове и препарати за сосове;

комбинирани подправки" **намалява** с 4%, а на кетчуп от домати и други сосове от домати - със 7.6%.

В продуктовата структура за 2017 г. най-голям дял заема производството на „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ - 68%, 25.4% от произведените количества са „кетчуп от домати и други сосове от домати“, а готовата горчица заема дял от 3.9%.

Сосове и подправки (Продуктова структура '2017), %

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

VI . Продажби на производителите¹⁰

6.1. Предварителни данни 2018 г.

Виж пълната версия на анализа.

Данните за 2018 г. са на база извадково месечно наблюдавани продукти (извадкови и предварителни). Поради тази причина в анализа на **продажбите на вътрешния пазар**¹¹ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци, данните за 2018 г. са разгледани в отделна точка и са сравнени с данните за същите месечно наблюдавани продукти за 2017 г.

Резултатите от месечното изследване по съкратената номенклатура на НСИ за 2018 г., сравнени със същите наблюдавани видове продукти през 2017 г., показват **увеличение на продажбите на вътрешния пазар** (от предприятията, включени в извадката) на „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ с 4.8%.

При останалите видове **има намаление**, като при плодовите и зеленчукови сокове намалението е с 22.1%, при преработените и консервирани зеленчуци – с 16%, а при преработените и консервирани плодове – със 7.6%.

При соковете най-голямо е намалението на продажбите на вътрешния пазар при сок от ябълки - с 18.5%, а при „сокове от друг плод или зеленчук (без смеси от сокове и без сок от портокал, грейпфрут, ананас, домати, грозде и ябълки), със стойност Брикс ≤ 67“ – с 5.5%. При смесите от плодови и зеленчукови сокове има увеличение с 9.1%.

Намалението на продажбите на вътрешния пазар на преработените и консервирани **зеленчуци** се дължи основно на „доматено пюре и паста, концентрирани (с тегловно съдържание на сухо вещество ≥ 12%)“ - продадените количества са с 66.1% по-малко спрямо 2017 г. При „зеленчуци (без картофи), плодове и други годни за консумация части от растения (вкл. смесите), приготвени или консервирани с оцет или оцетна киселина“ намалението е с 5.7%, а при „зеленчуци, несмесени (без картофи, грах, фасул, аспержи, маслини и кисело зеле) и смеси от зеленчуци, незамразени, приготвени или консервирани по начин, различен от този с оцет или оцетна киселина, без готови зеленчукови ястия“ - с 22.7%. **Увеличение има само** в продуктовата група „зеленчуци (без картофи), плодове и други годни за консумация части от растения (вкл. смесите), приготвени или консервирани с оцет или оцетна киселина“ - с 36.3%.

Намалението на продажбите на вътрешния пазар на преработените и консервирани **плодове** се дължи основно на продажбите на „плодове и зърна, годни за консумация, приготвени или консервирани, със или без

¹⁰ Данните за 2018 г. са на база месечно наблюдавани продукти, съгл. месечна номенклатура на НСИ. Предварителните годишни данни за 2018 г. ще бъдат налични след м. август 2019 г. Окончателните годишни данни за 2018 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2019 г.

¹¹ Включват се само продажби на вътрешния пазар на производителите на преработени и консервирани плодове и зеленчуци.

прибавка на захар или други подсладители или алкохол (вкл. компоти, череши в алкохол и пуканки за микровълнови фурни) – с 18.6%. Намаление има и при „конфитюри, мармалади, желета, сладка, мус, пюрета и каши от други плодове (без тези от цитрусови плодове и хомогенизирани продукти от плодове)“ - с 2.8% по-малко спрямо 2017 г. **Увеличение** на продадените количества на вътрешния пазар има само при група „плодове, неварени или варени във вода или на пара, замразени“ - с 0.1%.

Таблица: Продажби на вътрешния пазар, предварителни данни (2017-2018)

6.2. Годишни данни (2013–2017)¹²

Виж пълната версия на анализа.

Данните за общите продажби включват единствено продажбите на производителите на разглежданите в анализа продукти. Преработените и консервирани зеленчуци, плодове и сосове са представени в таблицата по-долу в мярка „тона“, а плодовите и зеленчукови сокове – в хил. литри. Поради конфиденциалност и при продажбите, някои продукти не са включени в общите редове. Конфиденциалните продукти са описани в табличен вид в Приложение 3.

През 2017 г. общите продажби на производителите на консервирани и преработени плодове и зеленчуци, плодови и зеленчукови сосове, и сосове и подправки, са на стойност 471.5 млн. EUR, което е увеличение с 13.6% спрямо 2016 г. и с 46.1% спрямо 2013 г.

Таблица: Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2013-2017)

Графика: Стойностна структура на продажбите (2016-2017), %

6.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Количествата преработени и консервирани зеленчуци, продадени от българските производители през 2017 г. са с 6.8% по-малко на годишна база. Намалява и стойността на продажбите – с 5.3% на годишна база.

Графика: Количествена структура на общите продажби на преработени и консервирани зеленчуци (2016-2017), %

Графика: Преработени и консервирани зеленчуци (Продажби 2013-2017), в хил. тона

6.2.2. Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

¹² Данните за продажбите на консервирани плодове и зеленчуци в България за периода 2013 - 2017 г. са на база изчерпателни годишни статистически изследвания.

Общите продажби на преработени и консервирани плодове, реализирани от българските производители през 2017 г. в сравнение с 2016 г. са нараснали с 43.7%, а спрямо 2013 г. – 1.6 пъти.

Общите продажби нарастват при всички продуктови групи с изключение на **временно консервираните плодове** – на годишна база техните продажби намаляват с 11.4%, докато спрямо 2013 г. има увеличение с 67%.

Най-голямо е увеличението на продажбите на **черупкови плодове, фъстъци и други ядки и семена** – на годишна база увеличението е с 67.2%, а спрямо 2013 г. – над 3 пъти, като след 2014 г. продажбите им непрекъснато се увеличават.

Графика: Количествена структура на общите продажби на преработени и консервирани плодове (2016-2017), %

Графика: Преработени и консервирани плодове (Продажби 2013-2017), в хил. тона

6.2.3.Плодови и зеленчукови сокове

Виж пълната версия на анализа.

През 2017 г. производителите на плодови и зеленчукови сокове са реализирали общи продажби с 3.4% повече на годишна база, а спрямо 2013 г. отчитат намаление с 11%.

Спрямо 2016 г. има увеличение на продажбите на сок от ананас – с 0.1% и на сокове и смеси от други плодове и зеленчуци – с 11.5%. Продажбите на сок от ябълки намалява с 5.8%, а на сок от портокали – с 1.6%, като след 2014 г. продажбата на сок от портокали непрекъснато намалява.

Графика: Количествена структура на общите продажби на плодови и зеленчукови сокове (2016-2017), %

Графика: Плодови и зеленчукови сокове (Продажби 2013-2017), в млн. литра

6.2.4.Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

В сравнение с 2016 г. общите продажби на българските производители на сосове и подправки през 2017 г. нарастват с 2.3%, докато спрямо 2013 г. има намаление с 0.2%.

Графика: Количествена структура на общите продажби на сосове и подправки (2016-2017), %

Графика: Сосове и подправки (Продажби 2013-2017), в хил. тона

VII . Внос - Износ

7.1. Външнотърговски баланс

Виж пълната версия на анализа.

Стокообменът на България с преработени и консервирани плодове и зеленчуци през 2018 г. на годишна база намалява с 4.2%, а спрямо 2013 г. – има увеличение с 27.2%. Външнотърговското салдо за периода 2013-2018 г. е положително.

Таблица: Външнотърговски баланс с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в млн. EUR

Графика: Външнотърговски обмен с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), млн. EUR

7.2. Внос

Виж пълната версия на анализа.

През 2018 г. в стойностно изражение увеличението на вноса на годишна база е 1.7%, а спрямо 2013 г. – 24%.

Делът им във вноса на страната е 0.6%, като се запазва приблизително постоянен за целия период 2013-2018 г.

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR

В структурата на стойностния обем на внесените през 2018 г. консерви най-голям дял имат зеленчуковите консерви – 55.9%. Тази структура се запазва в целия разглеждан период, като най-голям дял са имали внесените зеленчукови консерви през 2014 г. - 57.6%.

Графика: Структура на стойностния обем (хил. EUR) на внесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в %

Внесените през 2018 г. количества са със 7% повече на годишна база и с 23.1% повече спрямо 2013 г.

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона

В продуктовата структура на внесените през 2018 г. количества най-голям дял имат преработените и консервирани зеленчуци – 63.6%. Тази структура се запазва в целия разглеждан период, като най-голям дял са имали внесените количества зеленчукови консерви през 2013 г. - 69.5%.

Графика: Структура на внесените количества (тона) преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в %

7.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура 2017-2018), %

7.2.2. Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на преработени и консервирани плодове (2017-2018), структура %

7.2.3. Плодови и зеленчукови и сокове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на плодови и зеленчукови сокове (2017-2018), структура %

7.2.4. Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на сосове и подправки (2017-2018), структура %

7.3. Износ

Виж пълната версия на анализа.

През 2018 г. тенденцията на увеличение на износа на консервирани плодове и зеленчуци е прекъсната. На годишна база, стойностният обем на изнесените количества намалява с 8.7%, а в сравнение с 2013 г. има увеличение с 30%.

Делът на изнесените консервирани плодове и зеленчуци в общия износ на страната през 2018 г. е 0.83%, а за 2017 г. е 0.92%.

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR

В структурата на стойностния обем на изнесените през 2018 г. консерви най-голям дял имат плодовите консерви – 56%. Тази структура се запазва в целия разглеждан период, като за 2016 г. този дял е най-голям.

Графика: Структура на стойностния обем (хил. EUR) на изнесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в %

Изнесените количества са с 25.4% по-малко на годишна база и с 33.4% повече спрямо 2013 г.

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона

В продуктовата структура на изнесените през 2018 г. количества най-голям е делът на преработените и консервирани зеленчуци – 51%.

Графика: Структура на изнесените количества (тона) преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в %

7.3.1. Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура 2017-2018), %

7.3.2. Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на преработени и консервирани плодове (2017-2018), %

7.3.3. Плодови и зеленчукови сокове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на зеленчукови и плодови сокове (2017-2018), %

7.3.4. Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на сосове и подправки (2017-2018), %

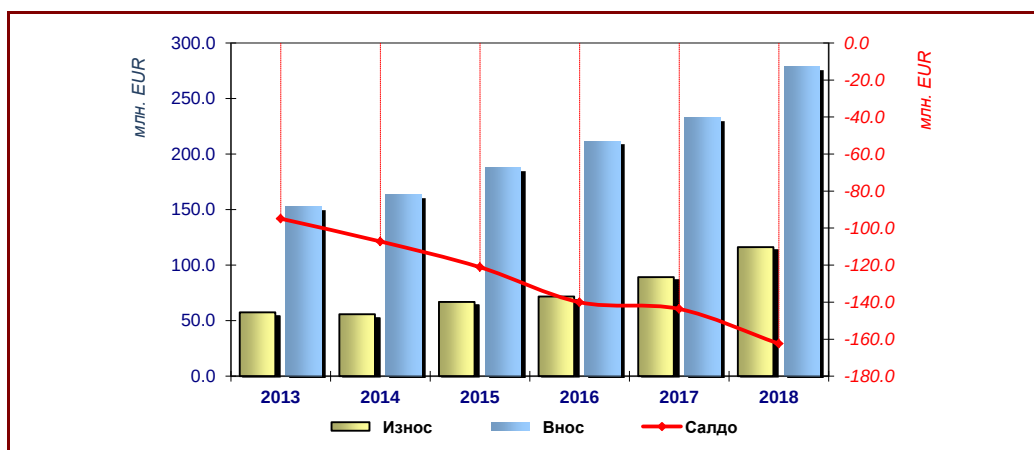
7.4. Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци

7.4.1. Външно-търговски баланс

Виж пълната версия на анализа.

Таблица: Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), млн.EUR

Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2013-2018)

7.4.2. Внос

Виж пълната версия на анализа.

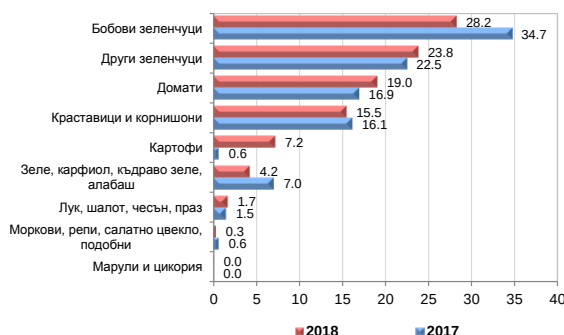
Графика: Внос на пресни плодове и зеленчуци (2017-2018), количествена структура, %

7.4.3. Износ

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на пресни плодове и зеленчуци (2017-2018), количествена структура, %

Пресни зеленчуци

Пресни плодове

7.5. Регионални пазари

7.5.1. Внос

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Водещи страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2016-2018), млн. EUR

7.5.2. Износ

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Водещи страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2016-2018), млн. EUR

VIII . Предприятия от сектора

8.1. Активи и пасиви

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Активи, нетни приходи от продажби, печалба (2013-2017), млн. лева

8.2. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост, стабилност

Таблица: Основни показатели на предприятията от сектора (2013-2017)

8.2.1. Рентабилност

Виж пълната версия на анализа.

8.2.2. Ликвидност

Виж пълната версия на анализа.

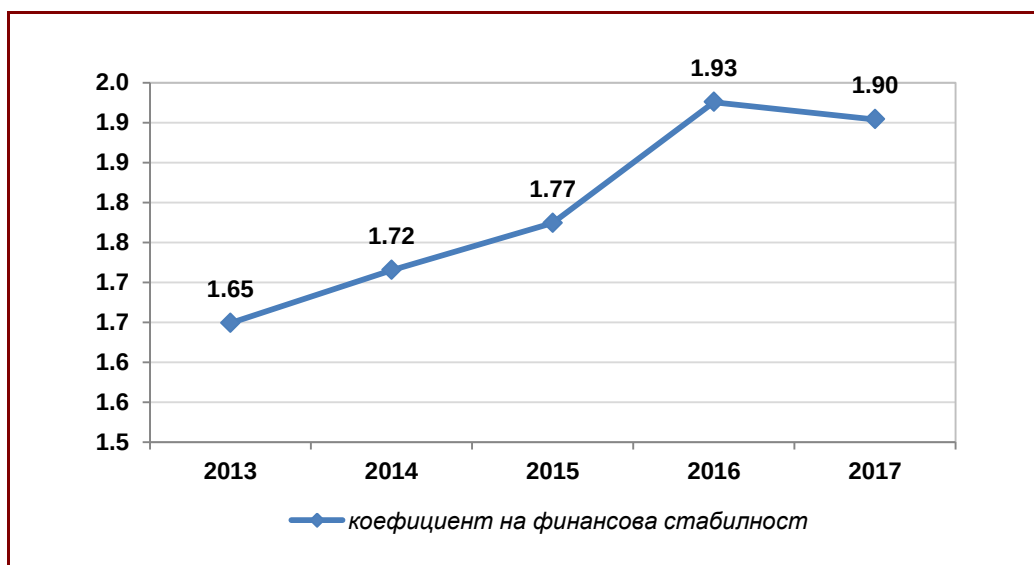
8.2.3. Задлъжнялост

Виж пълната версия на анализа.

8.2.4. Коефициент на финансова стабилност

Виж пълната версия на анализа.

Коефициент на финансова стабилност (2013-2017)

8.3. Конкуренция, пазарен дял ¹³

Виж пълната версия на анализа.

¹³ Класацията е направена по текущи данни от Информационната система за българските предприятия BEIS (www.beis.bia-bg.com)

8.3.1. Водещи предприятия по приходи от продажби

Топ предприятия от сектора по приходи от продажби¹⁴ за 2017 г.

No_2017	Предприятие	Продажби (хил. лв.)	
		2016	2017
1	Агри България ЕООД - Радиново	42 875	45 446
2	Куминяно Фрут ООД - Катунца	41 444	44 073
3	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	37 303	40 015
4	Олинеза Премиум ООД - Костинброд	27 467	35 464
5	Дерони ООД - Хасково	30 548	30 223
6	...		
7			
8			
9			
10			

Източник: BEIS

8.3.2. Водещи предприятия по печалба

Топ предприятия от сектора по печалба за 2017 г.

No_2017	Предприятие	Печалба/Загуба (хил. лв.)	
		2016	2017
1	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	11 051	10 336
2	Балкан Агрикалчарал ООД - София	2 986	7 102
3	Куминяно Фрут ООД - Катунца	6 580	3 131
4	Джили-Сой - Джихангир Ибрям ЕТ - Дулово	2 506	3 024
5	Олинеза Премиум ООД - Костинброд	2 740	2 907
6	...		
7			
8			
9			
10			

Източник: BEIS

8.3.3. Водещи предприятия по Дълготрайни активи (ДА)

Топ предприятия от сектора по ДА за 2017 г.

No_2017	Предприятие	ДА (хил. лв.)	
		2016	2017
1	Ойропак ЕООД - София	52 795	50 186
2	Филикон 97 АД - Пловдив	32 217	32 263
3	Куминяно Фрут ООД - Катунца	13 650	13 817
4	Джили-Сой - Джихангир Ибрям ЕТ - Дулово	11 599	13 558
5	Агри България ЕООД - Радиново	9 893	10 482
6	...		
7			
8			
9			
10			

Източник: BEIS

¹⁴ Приходите от продажби включват приходи от продажба на: продукция, стоки, материали, услуги, дълготрайни материални и нематериални активи, други приходи (не са включени финансовите приходи, приходи от финансиране, извънредни приходи)

8.3.4. Водещи предприятия по служители

Топ предприятия от сектора по брой на служителите (12. 2018 г.)

No	Предприятие	Социално осигурени, към декември 2018 г.
1	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	757
2	Конекс Тива АД - Оризово	372
3	Агри България ЕООД - Радиново	342
4	Олинеза Премиум ООД - Костинброд	251
5	Филикон 97 АД - Пловдив	242
6	...	
7		
8		
9		
10		

Източник: BEIS

8.4. Сертифицирани фирми

Виж пълната версия на анализа.

IX . Дружества – Дайджест

Виж пълната версия на анализа.

- ♦ "Вкусна ядка" ще инвестира 5 млн. лв. в трета фабрика в Лозен
Софийската компания "Вкусна ядка" ще инвестира 5 млн. лв. в нова фабрика в Лозен, която ще бъде трета за дружеството. Инвестицията е съфинансирана от Програмата за развитие на селските райони със субсидия от 3.910 млн. лв., а останалата част са собствени средства. Част от сумата е предвидена и за развитие на фирмените брандове. Строителството ще започне в средата на тази година. Фабриката ще е с разгъната площ 1500 кв. метра и ще работи с модерна технология. Очаква се инвестицията да увеличи значително производствения капацитет на дружеството и да осигури поне 20 нови работни места. Компанията има фабрика и в област Силистра, където разполага и с 8000 декара собствени слънчогледови посеви и силози. Компанията изнася суровини за Мексико и САЩ. Последният публикуван в регистъра годишен финансов отчет показва, че общите приходи от дейността на дружеството за 2017 са 5.070 млн. лв., а печалбата 130 хил. лв. За 2018 г. фирмата отбелязва 48% ръст на приходите - резултат от стратегията за развитие на брандовете.

Капитал, 2019-02-15

X . Нормативна уредба в сектора

Виж пълната версия на анализа.

XI . Приложения

Виж пълната версия на анализа.

11.1. Приложение 1

Таблица: Производство на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2017)

11.2. Приложение 2

Таблица: Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2013-2017), в количество и стойност

11.3. Приложение 3

Таблица: Продукти, данните за които са конфиденциални през 2017 г.

11.4. Приложение 4

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR

11.5. Приложение 5

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR

11.6. Приложение 6

Таблица: Внос на пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона

Таблица: Внос на пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR

11.7. Приложение 7

Таблица: Износ на пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона

Таблица: Износ на пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR

11.8. Приложение 8

Таблица: Водещи страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2016-2018), хил. EUR

11.9. Приложение 9

Таблица: Водещи страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2016-2018), хил. EUR

11.10. Приложение 10

Таблица: Сертификат ISO 9001

Таблица: Сертификат ISO 14001

Таблица: Сертификат ISO 22000

Таблица: Сертификат OHSAS 18001

Таблица: Сертификат FSC

Таблица: Сертификат IFS

Таблица: Стандарт HACCP

11.11. Приложение 11

Таблица: Членове на GS1

11.12. Приложение 12

Таблица: Нормативни актове, уреждащи отношенията в сектора

11.13. Приложение 13

Таблица: Полезни връзки

11.14. Приложение 14

Таблица: Термини и определения

XII . Индекс на таблиците и графиките

Инфлация, промяна спрямо предходна година (2000-2020)	8
Основни макроикономически показатели на България (2018)	10
Основни икономически показатели за сектора в България(2013-2017)	19
Дял на продукцията в консервната от преработващата промишленост	19
(2013-2017)	19
Индекс на производителността на труда в сектора, на база предходна година	20
ЧПИ в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци“ (2013-2017), млн. EUR	20
Производство, предварителни данни (2017-2018)	22
Производство, годишни данни (2013-2017)	22
Преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура '2017), %	23
Преработени и консервирани плодове (Продуктова структура '2017), %	24
Плодови и зеленчукови сокове (Продуктова структура '2017), %	24
Сосове и подправки (Продуктова структура '2017), %	25
Продажби на вътрешния пазар, предварителни данни (2017-2018)	27
Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2013- 2017)	27
Стойностна структура на продажбите (2016-2017), %	27
Количествена структура на общите продажби на преработени и консервирани зеленчуци (2016-2017), %	27
Преработени и консервирани зеленчуци (Продажби 2013-2017), в хил. тона	27
Количествена структура на общите продажби на преработени и консервирани плодове (2016-2017), %	28
Преработени и консервирани плодове (Продажби 2013-2017), в хил. тона	28
Количествена структура на общите продажби на плодови и зеленчукови сокове (2016-2017), %	28
Плодови и зеленчукови сокове (Продажби 2013-2017), в млн. литра	28
Количествена структура на общите продажби на сосове и подправки (2016-2017), %	28
Сосове и подправки (Продажби 2013-2017), в хил. тона	28
Външнотърговски баланс с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013- 2018), в млн. EUR	29
Външнотърговски обмен с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013- 2018), млн. EUR	29
Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR	29
Структура на стойностния обем (хил. EUR) на внесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в %	29
Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона	29
Структура на внесените количества (тона) преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в %	29
Внос на преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура 2017-2018), %	30
Внос на преработени и консервирани плодове (2017-2018), структура %	30
Внос на плодови и зеленчукови сокове (2017-2018), структура %	30
Внос на сосове и подправки (2017-2018), структура %	30
Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR	30
Структура на стойностния обем (хил. EUR) на изнесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в %	30
Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона...	30
Структура на изнесените количества (тона) преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2018), в %	31

Износ на преработени и консервирани зеленчуци (Продуктова структура 2017-2018), %	31
Износ на преработени и консервирани плодове (2017-2018), %	31
Износ на зеленчукови и плодови сокове (2017-2018), %	31
Износ на сосове и подправки (2017-2018), %	31
Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), млн.EUR	31
Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2013-2018)	31
Внос на пресни плодове и зеленчуци (2017-2018), количествена структура, %	32
Износ на пресни плодове и зеленчуци (2017-2018), количествена структура, %	32
Водещи страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2016-2018), млн. EUR	32
Водещи страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2016-2018), млн. EUR	32
Активи, нетни приходи от продажби, печалба (2013-2017), млн. лева	33
Основни показатели на предприятията от сектора (2013-2017)	33
Коефициент на финансова стабилност (2013-2017)	33
Топ предприятия от сектора по приходи от продажби за 2017 г.	34
Топ предприятия от сектора по печалба за 2017 г.	34
Топ предприятия от сектора по ДА за 2017 г.	34
Топ предприятия от сектора по брой на служителите (12. 2018 г.)	35
Производство на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2013-2017) ..	38
Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2013-2017), в количество и стойност	38
Продукти, данните за които са конфиденциални през 2017 г.	38
Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци	38
(2013-2018), в тона	38
Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци	38
(2013-2018), в хил. EUR	38
Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци	38
(2013-2018), в тона	38
Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци	38
(2013-2018), в хил. EUR	38
Внос на пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона	38
Внос на пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR	38
Износ на пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), в тона	38
Износ на пресни плодове и зеленчуци (2013-2018), в хил. EUR	38
Водещи страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2016-2018), хил. EUR	38
Водещи страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2016-2018), хил. EUR	39
Сертификат ISO 9001	39
Сертификат ISO 14001	39
Сертификат ISO 22000	39
Сертификат OHSAS 18001	39
Сертификат FSC	39
Сертификат IFS	39
Стандарт HACCP	39
Членове на GS1	39
Нормативни актове, уреждащи отношенията в сектора	39
Полезни връзки	39
Термини и определения	39